

เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) ที่ขับเรือนำไปดูฝูง วาฬบรูด้า และนำวิธีการสังเกต เจ้ายักษ์ใหญ่ในทะเลให้ฟัง ยังมีทัศนคติว่า ฝูงนกนางนวลกลบขรรคากับนางนวลกลบปีกขาว ก็บินพุ่งลงในน้ำและอีกจิตใจต่อมา เราก็เห็นเงาตัวมะเมือมของวาฬบรูด้า ขนาด 15 เมตร น้ำหนักไม่ต่ำกว่า 25 ตัน ก็โผล่พรวดขึ้นมาเหนือน้ำ แล้วจมหายไปอย่างรวดเร็ว แต่ยังไม่ทันจะหายสิ้นต้นตอกับภาพที่ปรากฏตรงหน้า อีกครู่เดียวนกนางนวลฝูงเดิมบินโฉบลงมาอีกครั้ง คราวนี้เจ้ายักษ์ใหญ่ตัวเดิมก็ขึ้นมาอ้าปากกับฝูงปลากระตัก และปลาไส้ตัน นานเกือบครึ่งนาที

ภาพที่ปรากฏตรงหน้าแทบทำให้ทุกคนในเรื่องลืมหายใจไปชั่วขณะ เพราะงดงามและน่าตื่นตะลึงจนเกินบรรยาย

เรือเร็วขนาดผู้โดยสารไม่เกิน 12 คนของ ทช. เบาเครื่องยนต์ จอดอยู่กลางทะเลบริเวณแหลมผักเบี้ย จ.เพชรบุรี ห่างจากจุดที่วาฬบรูด้าผุดๆ โผล่ๆ ราว 150 เมตร แม้จะเป็นระยะที่ค่อนข้างไกล แต่เพราะความใหญ่โตอลังการของเจ้าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกลางทะเล ลึกด้นนี้เราก็ยังสามารถมองเห็นพฤติกรรมการแหวกว่าย การโผล่ขึ้นมากินปลาที่ค่อนข้างชัด

ที่สำคัญระยะดังกล่าวถือเป็นระยะปลอดภัยและเหมาะสมที่สุดในการมาเฝ้าดูสัตว์ชนิดนี้

หลังจากเห็นการโผล่ขึ้นมาของวาฬฝูงใหญ่แล้ว 1 ครั้ง เราก็เห็นเจ้ายักษ์ใหญ่ผลุบโผล่อยู่ตรงแหลมผักเบี้ยนั้นอีกหลายรอบ ดร.กาญจนา อุดมยานุโกศล ผู้เชี่ยวชาญด้านโลมาและวาฬของศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อ่าวไทยตอนบน ที่อยู่ด้วยกันบนเรือบอกว่า วาฬจำนวน 4-5 ตัว ที่เราเห็นกันวันนี้ มี 1 คู่ที่เป็นวาฬแม่ลูก ตัวแม่หนักราว 20-25 ตัน ยาวราว 15 เมตร ส่วนตัวลูก หนักราว 1 ตัน ยาวประมาณ 4 เมตร

“เราติดตามวาฬฝูงนี้มาระยะหนึ่งแล้ว ตอนนี้ถือว่าพวกเขาเป็นสัตว์ประจำถิ่นแล้ว คือเห็นได้ทุกปี แต่ปีนี้เจอชุกชุมที่สุด คือราว 18-20

ฝูงนกนางนวลกำลังบินวน 'วาฬบรูด้า'

บรูด้า..ยังอยู่

ตัว โดยตั้งแต่เดือนปลายเดือนสิงหาคมจะเจอใกล้ๆ ชายฝั่ง และจะออกไปไกลจากฝั่งเรื่อยๆ คือเขาจะว่ายตามอาหารลงไปทางตอนใต้เรื่อยๆ หรือไปในที่น้ำลึกกว่านี้” ดร.กาญจนาบอก

เราลอยเรืออยู่กลางทะเลแหลมผักเบี้ยอีกพักใหญ่ อ้อมเฝ้ามองกับการที่ตัววาฬบรูด้าเดิมที่แล้ว ก็ชักชวนกันกลับเข้าฝั่งที่ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ด.โคกขาม อ.เมือง จ.สมุทรสาคร

ระหว่างทางเรือของเราวิ่งสวนกับเรือประมงพื้นบ้าน 2-3 ลำ ที่นักท่องเที่ยวจ้างให้พามาดูวาฬบรูด้า เรือเจ้าหน้าที่จอดเทียบเรือเหล่านั้นเพื่อทักทายและแจกแผ่นพับข้อแนะนำสำหรับการดูบรูด้าแบบอนุรักษ์และให้ดูได้อย่างยั่งยืน

ดร.กาญจนาบอกว่า ก่อนหน้านี้ทาง ทช.เคยมีการอบรมให้ความรู้เรื่องการดูวาฬ และโลมากับบรรดาผู้ประกอบการเรือท่องเที่ยวและเรือประมง ที่รับนักท่องเที่ยวออกมากลางทะเลเพื่อดูสัตว์เหล่านั้นแล้ว ซึ่งถือว่าได้ผลในระดับหนึ่ง ก็ได้รับความร่วมมือค่อนข้างดี เช่น ไม่ขับเรือเข้าใกล้เป่าหอยมากเกินไป หรือไม่ขับเรือไล่กวตหรือต้อนเพื่อต้องการดูให้ชัดๆ

“จริงๆ แล้ว ชาวประมงค่อนข้างจะให้ความเคารพกับสัตว์ใหญ่อย่างวาฬ เขาจะถือเป็นเจ้าแห่งทะเล คนเผ่าคนแก่จะเรียกว่าวาฬว่า ‘ปู่’ ซึ่งหมายถึงผู้หลักผู้ใหญ่ในท้องทะเล ต้องเคารพ ไม่ทำอันตราย ความเชื่อดังกล่าวทำให้ชาวประมงกับวาฬอยู่ร่วมกันได้”

ดร.กาญจนาบอกว่า เรื่องหนึ่งที่ยังมีปัญหาสำหรับการชมวาฬเวลานี้คือ ความหนาแน่นของเรือท่องเที่ยวในช่วงวันหยุด ที่พบว่า บางสัปดาห์มีเรือมากถึง 50 ลำ ในบริเวณเดียวกัน ซึ่งถือว่าหนาแน่นและอันตรายต่อฝูงวาฬพอสมควรเพราะรบกวนวิถีการหากินของพวกมันได้ และถ้าถูกรบกวนมากๆ อาจจะว่ายน้ำไปอยู่ทะเลลึกหรือไกลกว่านี้ได้

เวลานี้ยังไม่มีการจำกัดปริมาณของเรือที่จะออกไปดูวาฬ เพราะยังไม่มีใครออกตัวว่าจะเป็นเจ้าภาพที่จะดำเนินการชัดเจน จึงได้แต่หวังว่า เร็วๆ นี้ จะมี เพราะหากไม่มีในอนาคตทั้งฝูงบรูด้า และฝูงโลมา อาจจะว่ายน้ำเร่ไปไกลเกินกว่าที่เราจะเห็นเรือไปดูก็ได้

ชุดิมา นุ่นมัน

เรื่อง

ภาณุมาศ สังวนวงษ์

ภาพ